

Cuộc thảo luận giữa Giáo sư Hoàng Tĩnh và cựu Ngoại trưởng Úc Bob Carr hé lộ nhiều điều đáng suy ngẫm về sự chuyển biến tờ khái niệm “Thờ giỗ hài hòa” tờ ông Hồ Cẩm Đào tờn “Hiến thốc cĩa mĩa đe dĩa Trung Quốc” tờn tờn Tờp Cờn Bình.

Những thay đổi tiếp sau sự kết thúc của “Thờ giỗ hài hòa” nĩa mùa

Trong các cuộc phỏng vấn hĩa giĩa Trung Quốc mà tôi đã thĩa hiĩa trong chuyến đi

thực tế Trung Quốc vào cuối năm 2013, đa phần những học giả này đều coi khái niệm “thế giới hài hòa,” với hàm ý “hòa hợp những khác biệt,” mà ông Hồ Cẩm Đào khai xướng là một khái niệm chưa hoàn chỉnh và không thực chất. Một chuyên gia giữu tên là Viên Quan học Quốc tế đương đại Trung Quốc (Contemporary Institute of China International Relations - CICIR) thậm chí đã cảnh báo tôi về chính sách công nhận của Trung Quốc trong việc giải quyết tranh chấp Biển Đông dưới thời ông Tập những tháng sau đó.

Năm trong khuôn khổ một loạt cuộc thảo luận về Trung Quốc (China Talk) trước đó với sự tham gia của các chuyên gia hàng đầu về Trung Quốc, đáng chú ý có giáo sư Lý Thành (Cheng Li), chuyên gia nghiên cứu Linda Jakobson và Bonnie Glaser tại Viện Lowy, cũng như giáo sư Kerry Brown tại Viện Quan hệ Úc-Trung, thuộc trường Đại học UTS (ACRI-UTS, Sydney), phần trình bày sâu sắc và đầy lời khuyên của Giáo sư Hoàng Thành tại ACRI-UTS hôm 2/7/2015 đã khiến chúng ta ngày càng có cơ sở để lo ngại về một thế giới bất ổn và dấy lên những hờn ghen trước sự xuất hiện của một công quốc đang trỗi dậy mà không thể đoán biết. Thông qua cách tiếp cận thực tế, mang tính phân biệt và biện chứng và về thực quốc tế của Trung Quốc, Giáo sư Hoàng đã phân biệt sự trỗi dậy của Trung Quốc với sự trỗi dậy của các công quốc theo quan niệm thông thường. Tuy phần lớn Trung Quốc có năng lực để kiểm soát nguồn tài nguyên và có thể thách thức trật tự thế giới hiện nay về mặt quân sự dựa trên nền tảng công nghiệp hóa giồng như cách thực xưa nay của các công quốc khác trong lịch sử, Giáo sư Hoàng đặc biệt lưu ý về các tài nguyên công nghệ đang âm ỉ và những nhân tố gây bất ổn tiềm tàng liên quan đến “sự trỗi dậy đặc thù có một không hai của Trung Quốc,” mà theo nhận xét của Giáo sư Hoàng là “sự trỗi dậy đó là phi hòa bình.”

Giáo sư Hoàng đã chỉ ra sự khác biệt quan trọng giữa “một Trung Quốc trước đây buồm phi hợp tác thể đồng đội giải quyết những vấn đề trong khu vực với một Trung Quốc lớn đầu tiên có khả năng kiểm soát hoặc thậm chí thao túng các vấn đề trong khu vực như hiện nay.” Bên cạnh việc đánh giá Trung Quốc đang có các bước chuyển dịch rất nhanh, Giáo sư Hoàng cho rằng nếu muốn trỗi dậy, Trung Quốc cần phải khai thông được những bất tử của bản, bao gồm kho công cách lớn giữa các mành công và các lợi ích quốc gia, cũng như quan hệ đầy sóng gió của nước này với Mỹ bất chấp những lợi ích chung, và quan trọng nhất là những vấn đề nội bộ của Trung Quốc. Nếu không ngừng tăng cường sức mành quân sự và đã góp phần khai mở một cuộc chạy đua về trang bị trong khu vực của Quân đội Giải phóng Nhân dân Trung Quốc (PLA) mà mai thay đã “không giúp cho bất cứ bên nào cảm thấy an toàn hơn” trong thế tiến thoái lưỡng nan về an ninh và một môi trường ngày càng bất ổn. Giáo sư Hoàng nhắc lại rằng “không ai có thể hủy diệt được Trung Quốc, đơn giản là Trung Quốc quá lớn để có thể bị tấn công,” nghĩ rằng rằng trở ngại lớn nhất đối với sự trỗi dậy của Trung Quốc là chính nước này. Chúng ta nên nhớ rằng Trung Quốc đã có sự phát triển đầy ngoạn mục theo cách thực

riêng của mình, mà không sắp đặt như những gì nhiều người đã đổ báo “Ai đi theo Mĩ sẽ thành công, ai chống lại Mĩ sẽ thất bại.”

Về chính sách hội nhập, ông Tập đã đổ xuýt “mọi quan hệ kiểu mọi giữa các nước lớn (Giáo sư Hoàng Lưu ý ông Tập dùng từ các nước lớn, không dùng từ cường quốc)” và “mặt mạnh lõi đi tác (dùng từ đi tác, không dùng từ liên minh)” để mở đường cho những cuộc chơi vĩa thúc đẩy tất hãn lõi ích của Trung Quốc, vĩa thế hiện sẽ ứng hệ trên lõi nói của nước này để với những nguyên tắc cũ mĩ, bình đẳng, và bao dung trong quan hệ quốc tế. Theo Giáo sư Hoàng, sáng kiến Mĩt Vành đai - Mĩt Con đường (One Belt, One Road - OBOR), ở giai đoạn đầu, có thể được coi là một dự án phát triển, nhằm đưa tất cả mọi người lên trên con thuyền hội nhập để tìm kiếm lõi nhuần. Tuy nhiên, do Trung Quốc khi xướng và “cầm lái” chương trình nghị sự cho OBOR, sẽ quyết đoán mọi của Bắc Kinh trong các tranh chấp biển đảo không khi khi nhiều người nghi ngờ về các tuyên bố đẩy lý tưởng của Trung Quốc.

Mọi đe dọa Trung Quốc không đến muộn chũ là Học thuyết, mà sẽ là một Thực tế dũ thi Tập Cận Bình

Thứ nhất, về hành động của Bắc Kinh trong các tranh chấp lãnh thổ, Giáo sư Hoàng nhắc lõi một thực tế đáng chú ý là vĩa Trung Quốc đã hai lần sẽ động về lõi vĩa Việt Nam ở Biển Đông vào các năm 1974 và 1988 nhưng không hề được đổ luật quốc tế chú ý. Hành xũ về lõi của Trung Quốc chũ bũ “soi” khi xũ ra về xung đột giữa Trung Quốc với Philippines, một động minh của Mĩ, vào những năm 1994-1995. Kể từ năm 2009 đến nay, đã có ít nhất 30.000 báo cáo về vĩa đổ Biển Đông. Theo Giáo sư Hoàng, vĩa cũng động quốc tế quan tâm nhiều đến tranh chấp Biển Đông có hai lý do: lý do thực nhất chính là cách hành xũ hung hãn của Trung Quốc đã tỏ rõ ra cho hệ mặt hình ảnh rất xũ trong khu vực; lý do thực hai là các yếu tố bên ngoài tác động vào tranh chấp này, đặc biệt là chiến lược tái cân bằng của Mĩ để với khu vực Châu Á - Thái Bình Dương. Cùng với cách tiếp cận không mấy thay đổi của Bắc Kinh trong vĩa đổ Biển Đông kể từ những năm 1950, cái gọi là “hội chống từ kẻ nước lớn” của Trung Quốc để với các bên tranh chấp như hãn, được đổ cập trong cuốn “Số trị dũ của Trung Quốc và Logic về Chiến lược” của Edward Luttwak, kết hợp với yếu sách đường chín đũa mang tính phức hệ lãnh thổ của nước này đã tỏ nên một mọi đe dọa thực sẽ để với những nỗ lực của quốc tế nhằm đưa Biển Đông trở thành một vùng biển hòa bình và hợp tác.

Thứ hai, Giáo sư Hoàng Lưu ý về cuộc chơi hai cấp độ: ở cuộc chơi thực nhất, Trung

Quốc lộ kéo Mỹ vào mặt cuộc mĩc cĩ giĩa các cĩng quốc đĩ kiĩm chĩng sĩ tin cĩy chiĩn lĩĩc của Mỹ đĩi vĩi đĩng minh và đĩi tác của Mỹ trong khu vĩc, trong khi ỹ cuộc chĩi thĩ hai, các nĩĩc nhĩ tìm cách tranh thĩ sĩ hiĩn diĩn của Mỹ đĩi cĩ đĩĩc đĩn bĩy trong các đĩm phĩn vĩi Bắc Kinh. Do khĩ nĩng của kĩch bĩn các nĩĩc nhĩ lĩn lĩi đĩĩc các nĩĩc lĩn là rĩt thĩp, Trung Quốc là nĩĩc đĩng cĩ lĩi thĩ vĩ thĩi gian, vĩ thĩ, nĩĩc này khĩng cĩn thiĩt phĩi vĩi vĩng đĩ chuĩc lĩy nhĩng hĩu quĩ khĩng đĩng cĩ nhĩ tình hĩnh cĩng thĩng ngày cĩng leo thang trong sĩu nĩm qua kĩ tĩ nĩm 2009 trong quan hĩ vĩi Mỹ và các nĩĩc nhĩ khĩc. Sĩ mĩp mĩ chiĩn lĩĩc trong “ranh giĩi đĩ” vĩ an ninh, vĩn là quân cĩ giành ỹu thĩ của các cĩng quốc lĩn vĩi các đĩi thĩ cĩnh tranh, trong trĩĩng hĩp của Trung Quốc chĩ mang lĩi vĩng xoáy tiĩu cĩc của mĩt chuĩi nhĩng sĩ khĩ hiĩu, nhĩng tĩnh toĩn sai lĩm và nhĩng cĩng thĩng ngày mĩt gia tĩng. Cuộc phiĩu lĩu đĩy rĩi ro ỹ các vĩng biĩn tranh chĩp mà giĩi lĩnh đĩo Bắc Kinh - nhĩng ngĩĩi đĩng tĩ bĩ “chiĩn lĩĩc nĩu mình chĩ thĩi” của ỹng Tiĩu Bĩnh - đĩng mĩu tĩnh dĩn thĩn vĩo, sĩ chĩ đĩm lĩi thĩc tĩ khĩng mĩy dĩ chĩu là sĩ phĩn đĩi của các bĩn liĩn quan khĩc. Thông đĩĩp mĩnh mĩ mà Washington và các đĩng minh, đĩi tác của nĩĩc này trong khu vĩc giĩ đĩn Bắc Kinh sĩ đĩng vai trĩ nhĩ mĩt lĩi cĩnh bĩo vĩ cĩi giĩ Trung Quốc phĩi trĩ nĩu nĩĩc này ỹp đĩng chiĩn lĩĩc trĩi dĩy khĩng hĩa bĩnh.

Thứ ba, sĩ trĩi dĩy của Trung Quốc cĩng vĩc nĩĩc này phĩ trĩĩng sĩc mĩnh ỹ các vĩng biĩn tranh chĩp là đĩng lĩc thĩc đĩy sĩ dĩch chuyĩn và tĩi sĩp xĩp quyĩn lĩc ỹ khu vĩc Chĩu ỹ - Thĩi Bĩnh Dĩĩng. ỹĩng chĩ ỹ là chĩnh sĩch ngoĩi giao khĩn khĩc của Thĩ tĩĩng Nhĩt Bĩn Shinzo Abe nhĩm cĩng cĩ quan hĩ đĩng minh chiĩn lĩĩc Nhĩt - Mỹ, mà theo lĩi của Tĩng thĩng Mỹ Obama là “hĩn đĩ tĩng tin cĩy của an ninh Chĩu ỹ,” và nĩ lĩc đĩ xĩy dĩng mĩt mĩt trĩn thĩng nhĩt mĩ rĩng bao gĩm cĩ Nga và các cĩng quốc khĩc trong tình hĩnh đĩng lo ngĩi vĩ mĩi đe dĩa tĩ Trung Quốc trĩi dĩy.

Hiĩn nay, Trung Quốc vĩn đĩĩc tĩm thĩi “dung tĩng” vĩ chĩnh sĩch và lĩi hĩnh xĩ trong tranh chĩp biĩn đĩo vĩ vĩn đĩĩc các nĩĩc trong khu vĩc “nĩ nang” nhĩ thĩn tĩu của nĩĩc này trong phĩt triĩn kinh tĩ đĩ phĩĩng. Bĩn cĩnh đĩ, sĩ tin cĩy và các cam kĩt chiĩn lĩĩc của Mỹ đĩi vĩ Chĩu ỹ - Thĩi Bĩnh Dĩĩng trĩn thĩc tĩ khĩng cĩ (hoĩc cĩ rĩt ỹt) giĩ trĩ thĩc chĩt (hay cĩn giĩi là “vĩ bĩc rĩng”) khiĩn nhĩu đĩng minh và đĩi tác Chĩu ỹ của nĩĩc này thĩt vĩng. Tuy nhĩn, mĩt đĩiĩu chĩc chĩn rĩng chiĩn lĩĩc “Tĩn cĩng Quyĩn rĩ” của Bắc Kinh đĩ khĩng cĩn sĩc quyĩn rĩ nhĩ trĩĩc và uy tĩn nĩĩc lĩn cĩ trĩch nhĩĩm của Trung Quốc trong khu vĩc ngày cĩng bĩ suy giĩm. “Hĩc thuyĩt Mĩi ỹe dĩa Trung Quốc” rĩ rĩng đĩng trĩ thĩn “Thĩc tĩ Mĩi đe dĩa Trung Quốc” trong thĩi đĩi Tĩp Cĩp Bĩnh.

Tĩc giĩ Julia Luong Dinh là Nghiĩn cĩu sinh Tĩn sĩ tĩi ỹĩi hĩc Sydney, ỹc.

Ng i d ch: H ng Trà